

(Δωμάτιο καλά επίπλωμένο - Καρέκλες πολλές .Εικόνες στους τοίχους; Κάθονται γύρω θ'ένα τραπέζι οι Σταύρος, ο Στάθης και Γιώργης -Συζητούν με Ξεαφη)Στόο τοίχο είναι γραμμένα 1942 -43.

Σταύρος "Ολα θα πάνε καλά χρειάζεται όμως μαεστρικά προσοχή Και πρό παντός και λίγη τύχη.

Στάθης Δηλαδή; Σταύρος. Μέσα στην 'Επιτροπή πόλης είναι και κάποια γνωστή μου..... δηλαδή να τή γνωστή μου .Ξέρει από πού βαστώ και ποιός είμαι . Κι'αυτή δέν θα πρέπει να μέ δῆ με κανένα τρόπο .

Γιώργος Τί σημασία έχει αυτό ; ~~"Εχω κάτι προηγούμενα μαζί της ττ,, ττ, τέλος πάντων δέν πρέπει να μέ δῆ"~~ .Κι'αν σε δῆ θα πῆς πώς είσαι ένας καλός

Σταύρος ~~Δέν φτάνει αυτό~~ 'Εαμίτης

Σταύρος Δέν φτάνει αυτό ."Εχω κάτι προηγούμενα μαζί της..... Τέλος πάντων δέν πρέπει να μέ δῆ .

Στάθης Καλά . πώς θα δράσουμε όμως Και σύντομα γιατί ἡ ὥρα περνάει και θ' ἀρχίσουν ν'άρχονται αυτοί .Τό καλλίτερο τό ιδεώδες έσπερο μέσο είναι να μπῆς μέσα στην έπιτροπή και σύ Σταύρο ."Ετσι κάθε απόφαση τους γίνεται γνωστή σ'ολους μας και πρώτα απ' όλα στον κ .Μαντούβαλο και κ .Χρυσοχόου .

Σταύρος "Ακουσε Στάθη .Τό λαϊκό κίνημα μέ κάθε μέσο πρέπει να συντριφτῆ Και να για ποιούς λόγους ,.Κάθε Δημοκρατική λύση στην 'Ελλάδα θ'άναι νεκροταφείο για μ'ας .Πρέπει να τό καταλάβουμε καλά τοῦτο τό πρᾶγμα πώς τά πλούτη μας είναι ἄνομα . "Αν οί μάζες 'Επικρατήσουν τότε και τά πλούτη μας θα χαθούν μά και μεῖς οί ἴδιοι μου φαίνεται .

Γιώργος Αὐτά τά ξέρουμε αὐτέ Σταύρο.

Σταύρος Τά ξέρουμε .Ναί Μά ὅσο τά λέμε τόσο πιόπολύ δραστηριοποιούμαστε 'Η δράση μας θα πρέπει να φτάση στό ανώτερο σημείο .Τώρα θα δράσουμε από μέσα από τήν ὀργάνωση μας μά σάν δοῦμε πώς δέν πετυχαίνουμε πολλά πράγματα , θα δράσουμε ἔνοπλα .θα χτυπήσουμε τό λαό μέ ἔξοπλισμένους ἄνδρες .

Στάθης Αὐτά πού λές είναι προσωπικές γνώμες ;

Σταύρος "Οχι είναι συμπέρασμα ὕστερα από συζήτηση πού ἔκανα μέ τον Χρυσοχόου και Μαντούβαλο .'Η ὀργάνωση μας ἡ ΠΑΟ φαίνεται πώς δέν πέτυχε .

Γιώργος Γιατί;

Σταύρος Γιατί γίνηκε κακήχρηση τῶν χρημάτων 'Εμεῖς οί ντόπιοι και ὁ Βασιληᾶς διαθέταμε τά χρήματα ὄχι για να πληρώνου/ συνέχεια .'Ο κόσμος ὁ λαός θέλει να τοῦ μιλάς για πατρίδα και λευτεριά .Μά ἐπειδή είναι λίγοι ὄχι ἄνθρωποι πού σάν ξεκινήσουν ἀκολουθαῖν ὁ λαός αἱ αὐτούς τούς ἀνθρώπους ἐμεῖς θέλαμε να πληρώσουμε . Αλλά οί ἄνθρωποι μας ἀρχισαν συνέχεια .Δέν ἔκαναν προπαγάνδα μάἀγορά.....

Στάθης Μά είναι η συνήθεια βλέπεις .Εἴμαστε ὄλοι ἄνθρωποι τῆς ἀγορᾶς και και συνηθίζουμε να τά κάνουμε ὄλα μέ κῆρες .

Γιώργος Καλά , ἀλλά αποκλείεται να κερδίσουμε τόν κόσμο μέ τήν ΠΑΟ;

Σταύρος Ναί ἡ ΠΑΟ ξεσκεπάστηκε -ὁ κόσμος κατάλαβε τήν ἀλήθεια

Στάθης Δηλαδή; Σταύρος Δηλαδή στην ΠΑΟ συνεργάζονται οί Γερμανοί ἐμεῖς οί ἔμποροι και ὁ βασιληᾶς .

Γιώργος Δοιπόν για να κλειώσουμε (Βλέπει τό ρολόγι του) οὔ ἡ ὥρα κοντέβει 4 ὄχι ἄρχισαν ν'άρχωνται αυτοί . Τί θα γίνη ; Βγάλαμε κανένα ἀποτέλεσμα ;

Σταύρος Παράλληλα μέ τίς προδοτικές ὀργανώσεις να μπῶ και μέσα και σ'αὐτήν τήν έπιτροπή τοῦ ΕΑΜ θα μαθαίνου τί γίνεται και θα κανονίζουμε ἀήματα

Γιῶργος Νά φτάσουμε βρέ Σταύρο στο πιο γρήγορα στον ἔνοπλο ἀγῶνα
Νά σχηματίσουμε τάγματα ἀσφαλείας .Νά παίζουμε καθαρά τή τύχη μας

Σταύρος "Οχι ὄχι ἔκδομα .Μή βιάζεσαι .Τό παιγνίδι ἔκδομα δέν χάθηκε ἀναθέτουμε
ἔκδομα τό χρῆμα καί τό φέμμα.

Στάθης "Όταν αὐτά τελειώσουν τότε θά πάρουμε τά ὄπλα ἀπό τοὺς Γερμανοὺς .
Σταύρος (βλέπει τό φρωδῶγι του) Λοιπὸν νά πηγαίνετε . Ἡ ὥρα πλησιάζει

Στάθης "Ἐμεῖς θά πηγαίνουμε μὰ πρόσεξε καλά γιατί ἀλλοῖμονο σου (σηκώνονται)
πᾶμε Γιῶργη .Λοιπὸν γειά χαρά καί καλή ἐπιτυχία (σφιγγουν τὰ χέρια καί
χαιρετιοῦνται.)

Σταύρος Στο καλό παιδιά (βηματίζει μόνος) Σκέφτομαι τίς ὥρες ποὺ μένω μόνος
ποιὸς ἦμουν ,ποιὸς εἶμαι καί ποιὸς θά γίνω . "Ἐνας σωφῆρ μιᾶς συνοικίας
, ἕνας μεγαλέμπορος στὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς καί Πολιτικός, κι' αὐριο
αὐριο δέν ξέρω ποιὸς θά εἶμαι Μαντεύω σῶμας . "Αν νικήσουμε καί
στηθῆ δικτατορία θάμαι ἀπό τοὺς πρώτους , τοὺς μεγάλους μὰ ἂν νικῆσῃ
λαός φεύγουν τὰ πλούτη μου κι' οἱ κούρσες . "Ἄ ἔρχεται (βλέπει
πρὸς τὴν πόρτα) εἶναι ὁ Χάρης . ὄρῖστε , ὄρῖστε . "Ἄς περιμένω (παίρνει
ὁ Χάρης)

Χάρης Καλησπέρα σας .
Σταύρος Καλησπέρα σας ὄρῖστε καθῆστε (τοῦ δίνει κάθισμα) "Ἐρθετε πρώτος (ὁ
Χάρης πιάνει τὴ καρέκλα καί κάθεται)

Χάρης Καί πρώτος .Γιατί σὲν ἔχω δουλειά θέλω νά πηγαίνω πάντα πιο νωρίς ἀπὸ
τοὺς ἄλλους .

Σταύρος "Ἐστιά ὡραία θά πρέπει νάτι νά σᾶς προσφέρω ὅμως . τί ἐπιθυμεῖτε;
Χάρης "Εὐχαριστῶ , μὰ δέν θέλω τίποτα . Ἐγὼ δέν ζητῶ τίποτα παρά μονάχα δουλειά

Σταύρος Νά τὴ θά πῆ αὐτό τό πράγμα . θά πρέπει νά πάρετε κάτι .

Χάρης "Ἀκοῦστε με καθῆστε ἂν θέλετε νά μιλήσουμε . μὰ μή μου δίνετε τίποτα .
"Ἰσως τό σκίτιοσ νάχη αὐτές τίς ἀρχές καθέννας ποὺ μπαίνει ἐδῶ νά πέρῃ
καί κάτι , μὰ τίς ἀρχές σας αὐτές κρατήστε τες γιὰ τοὺς κυρίους ,

Σταύρος Γιὰ τοὺς κυρίους ;

Χάρης Καί ἐγὼ δέν εἶμαι κύριος . εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος . ἕνας φτωχὸς ἄνθρωπος
ποὺ τίποτα δέν ζητῶ ἀπὸ τὴ ζωὴ .

Σταύρος Δέν ἐπιμένω , μὰ μέ συγχωρεῖτε (κάθεται σέ μιὰ καρέκλα) δέν πρέπει
νά υποτιμᾶτε ἑστί τὸν ἑαυτὸ σας ...

Χάρης Γιὰ μένα δέν ὑπάρχει υποτίμηση . Ὑπάρχει μονάχα ἀκριβὴ ἐχτίμηση τῶν
πραγμάτων τέλος πάντων ... (σκεφτικᾶ) τό σκίτι σας εἶναι ὑπέροχο
λαμπρό . ἀναπαύεται τό σῶμα μὰ καί τό μυαλό .

Σταύρος Ἄς ἀρέσει ;

Χάρης "Καί ἕνα τέτοιο σκίτι ὄνειρευόμουνα ... τότε .. πρίν γίνω ἄνθρωπος τοῦ
λαοῦ (ἀπότομα) μὰ ἀλήθεια εἶναι κληρονομιά αὐτό τό σκίτι ;

Σταύρος (σκέφτεται) "Καί ... δηλ, .. ὄχι .. αὐτό τό κῆρα ἀπὸ κάποιον φίλο μου ..

Χάρης Πού εἶχε ἀνάγκη .

Σταύρος Καί . Δέν μπορεῖσε νά τὸν ἐξυπηρετήσῃ ἕκκος .

Χάρης Καί πόσο σᾶς κόστισε ;

Σταύρος Δέν θυμᾶμαι τώρα πόσο ἀκριβῶς .

Χάρης (σκεφτικᾶ) ὄλα αὐτῆ εἶναι ἐπικρατῆ . εἶναι φτηνά . καί ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου κι' αὐτῆ
εἶναι φτηνῆ .

Σταύρος -- ἀηλασῆ ;
Χάρης Πάντως φτηνῆ θά ἦταν ἡ τιμῆ - μιὰ ποὺ τ' ἀγοράσατε σ' αὐτῆ τὴν ἐποχῆ .

Σταύρος Καί βέβαια .
(σκεφτικᾶ) ὄλα αὐτῆ τὴν ἐποχῆ εἶναι φτηνά . Κι' ἡ ζωὴ τ' ἀνθρώπου κι' αὐτῆ
τὴ εἶναι φτηνῆ .

σταυρος δηλαδή :

Κάρης Ηδ' πώς νά τό πω . "Ενας άνθρωπος δέν αξίζει τώρα τίποτα . . . Γνωτώ-
νουν ανθρώπους χωρίς νά υπέρχει κι' ή εκάχιστη τύχη τής συνείδησης

σταυρος και . και έσεϊς από κοϋ είσθε :

Κάρης Εί σημασία μπορεί νάχει αυτό ; Θα θέλατε νά μάθεινατε και τόννομα
μου και κοϋ κάθουμαι . . . εϊ ; Α . Λοικόν φίλε μου αυτά δέν έχουνε κα-
νένα μιλά σημασία . "ά είμαι ένας άνθρωπος ζω κι' αγωνίζομαι . " Ολη

σταυρος ή ζωή μου είναι τούτη . Εί σημασία έχουν όλα τ'άλλα
βέβαια . . . κα' έτσι είναι από περιέργεια ή μάλλον από βαθειά έντό-
πωση κοϋ μου κάνατε σās ρωτώ . Πάντως μέ συγχωρείτε .

Κάρης δέν έρταιζες σε τίποτα , για νά σε συγχωρέσω (βλέπει προς τήν πόρτα
κοϋ ακούγονται βήματα) "Α νά έρχεται ή στέλλα (μπαίνει ή στέλλα)

στέλλα Καίρετε (σηκώνονται ο σταυρος και προσφέρει καρέκλα)

Κάρης, σταυρ Καίρετε

σταυρος 'ορίστε , καθήστε .

στέλλα (κάθεται στην καρέκλα) Ευχαριστώ δέν ήρθανε οι άλλοι εϊ :

Κάρης "οχι γιατί άργούν .

στέλλα κα' είδοποίησαν . τους έτυχε μιλά δουλειά κα' θα άργήσουν λίγο . Δένπει-
ράζει τό περιβάλλον έδω είναι όμορφο και μπορεί κανέναν νά καθήση
ώρες . . . " Έστο και μόνος του , . . .

Κάρης και ναί . . αυτό έλεγα και γώ (ο σταυρος μένει όρθιος και προσέχει τή
στέλλα και ή στέλλα τοϋ ρίχνει ματιές παρατηρητιικές ,)

σταυρος Μιλά κοϋ οι άλλοι θ' άργήσουν μέ συγχωρείτε λίγο εϊ ; " Εχω μιλά επείγου
σα δουλειά και θαρθω πριν άρχισή ή σύσκεψη .

Κάρης Ελεύθερα συναγωνιστή . ήγαινε πάντως μήν άργοκορήσης
στέλλα Σε τρία τέταρτα θα κρέκει νάσαι έδω όποσδήποτε όμως .

σταυρος και πηγαίνω κι' έρχομαι (βγαίνει)

στέλλα (σηκώνεται και βηματίζει) Ατόν τόν άνθρωπο τόν γνωρίζετε κοίος είναι

Κάρης (απότομα) Όχι . Γιατί ; Συμβαίνει τίποτα ;

στέλλα δέν ξέρω . κα' μου φαίνεται γνωστός . Κι' ύστερα τό παρουσιαστικό του
δέν δείχνει καλόν άνθρωπο .

Κάρης Κι' αν μάθης μάλιστα πώς τό σέϊτι του τό άγύρασε αυτή τήν έποχή .

στέλλα Δές νά πέσαμε σε καμιά προδοσία . κα' μās κανουν καμιά προβοκάτσια ;

Κάρης 'εσεϊς έπρεπε νά τό εξακριβώσατε αυτό τό ζήτημα .

στέλλα δέν φαντάζομαι . Πάντως νομίζω πώς τόν ξέρω (σκεφτικά) κι' αλλοίμονο
νομίζω πώς τόν ξέρω απ' τίς κακές εκείνες μέρες . .

Κάρης Πές μου τί ξέρεις ;

στέλλα "Α ε σταματήσουμε . Νομίζω πώς δέν ξέρω τίποτα . . . (βηματίζει μέ τό κεφάλ
χαμηλά) Εί ζωή . . . (απότομα) πές κάτι , κάτι από κείνα κοϋ συζητάμε όταν
είμαστε μόνοι Για τήν ψυχή , για τήν εύγένεια τ' ανθρώπου για τους κα
καλλιτέχνες

Κάρης κάθησε στέλλα (κάθεται ή στέλλα) (σιγά) " όταν σου μιλω θαρθω πώς
κέρνω θάρρος για τή ζωή και τόν άγωνα . Αλήθεια , ή επανάσταση μās συνέδε
σε κι' απότομα γνωριστήκαμε . . . και γίναμε φίλοι 'εού μιλά νάα μέ τή ζωή
δικιά σου κι' εγώ ένας πρώην άνθρωπος κοϋ χαίρομαι μέ τή χαρά τών άλλων . .

στέλλα είσαι ένας καλλιτέχνης Κάρη .

Κάρης και ίσως . Καλλιτέχνης στή ζωή μου . θέλω όλη ή ζωή μου νάναί ένα καλλι

καλλιτέχνημα κι' όι οι άνθρωποι καλλιτέχνες κι' ό θανάσιμο
τό φέμμα θέλω παντού τήν ἀλήθεια .

Στέλλα Καί ή χαρά δέν σέ συγνευτΐ-;

Χάρης Στήρεφε ή φυχή μου για χαρόγελο . Το παν για μένα είναι ο λαός .
Αυτόν αγαπώ και για αυτόν θυσιάζομαι . * Έτομο μου είναι - ή - καός -
κάτι τιποτένιο και εγώ μονάχα για τό γενικό καλό . θυμαίται τόν εαυτό
μου στα παρασμένα χρόνια .

Στέλλα Όταν ήσουν παιδί ;

Χάρης Καί . Δυστυχισμένο παιδί όμως . παρ'ότι . Το κάθε τι έμπαινε μέσα
μου και ήθελα να τό εξετάζω . τίποτα να μή μένη έτσι άκατέργαστο
κι' άτόφιο . Αούλευα . Δούλευα . . σκληρά . Καί κάθε βράδυ έπερνα τόν έ
νηφορικό δρόμο να πάω στο φτωχικό μου καταράκι (σηκώνεται και βημα
τίζει) και πώς να στο πω . Κάθε βράδυ σβόν άνήφορο φυσούσε ενάντι
μου ένας άγέρας δυνατός και κρύος

Στέλλα Σάν τή ζωή . .

Χάρης Καί αυτό θέλω να πω . Καίνες τις ώρες έσφιγγα τό δόντια μου και νόμιζα
πώς ποδοπατούσα τή ζωή με τά εμπόδια ... Πήγαινα στο σπίτι μου . και
τότε πώς ήμου νικητής . . μά δίπλα ή ζωή ήταν τό ίδιο άπαίσια και
και σκληρή . .

Στέλλα Καί δέν τήν νίκησες ποτέ τή ζωή ;

Χάρης Τή νίκησα γιατί νίκησα πρώτα τόν εαυτό μου . "Έφαξα βρῆματις αι-
τίες . βρῆκα ποιός έφταε κι' άφοσιώθημα στο έργο τής αναδημιουργίας
εγώ σήμερα σέν ένας έργάτης που ποθεΐ μονάχα τή λευτεριά , χωρίς ά-
τομική ζωή .

Στέλλα Είστε οι ήρωες 'εσείς που πάνω σας βάζεται τό φορτίο τής αναγέννηση
σης τής κοινωνίας .

Χάρης Η κοινωνία , τό φρικτό τρελλοκομείο που αδγρικπερισσότερο τρελοί
κολλούν τήν τρέλλα και στους άλλους γιατί οι άλλοι δέν μπορούν να
σκεφτούν . Εήνωσε τά μάτια σου κι' όφθαλμοί Στέλλα , και δες τή ζωή .
καλεύουν αιώνια οι άνθρωποι κι' όμως ή εύτυχία λείπει .

Στέλλα Λείπει γιατί τήν κρατούν λίγοι .

Χάρης Καί εκεί στα έρηνησια που σεργιανούσα κέρφωνα τά μάτια μου βαθειά
στο πέλαγος κι' άντάνουξα εκεί στα μελανά κύματα κάτι που μοιάζει
με τή ζωή . Τό ένα κύμα κοντά στ' άλλο σ' άδιάνοχο κυνηγητό τό ένα να
φτάση τ' άλλο για να τό σκεπείση Μά κανένα δέν προσταίνει τό μπρ
στινό του κύμα . Κι' όλα , όλα ξεσπούν και χάνονται στην άμμουδιά σ
στόν θάλατο .

Στέλλα Έτσι είναι κι' ή ζωή χαρη λοιπόν . * Ο ένας τρέχει πίσω άπ' τόν άλλο
με πείσμα , με κακία και στο τέλος δυστυχισμένοι , πικραμένοι , φτά
νουν στον τάφο .

Χάρης Στη θάλασσα φταίει ο άέρας , στη στεριά φταίει κάτι άλλο . Φταίει τό
κεφάλαιο .

Στέλλα Τό φρικτό , τό δίγως πατρίδα και τμή κεφάλαιο . "Ας είναι όμως χάρη
βγαίνει ο νεκροθάφτης του , ο λαός . Τά κρατωμένα χέρια που σφιγγο
γουντή γής και τήν κάνουν χρυσάφι . Οι γροθιές π' ανοίγουντις πλη
γές στα βραχιά τά νταμάρια του μεταλλείου και βγάζουνε άπ' τή πέτρο
τό σίδερο . Σίδερο οι γροθιές τώρα και τό χυμένο σίδερο ή φλόγα του
φτωχού για τήν καλλιτέρευση τής ζωής του .

Χάρης Ο λαός φωνάζει . ζητάει λαοκρατία Γέλιο χαρά και δουλειά .
Χαρά δέν ξέρω Στέλλα αν ποτέ στάθηκες πάνω σ' αυτή τή λέξη . Λείπει ,
λείπει άπ' τή ζωή αυτή ή λέξη . Δέ χαιρέται ο κόσμος . " Ένας παιδί μι-
σοχτικισμένο σε κάθε σπίτι , μι' άκορη που πάει να γίνει γεροντοκόρη
έναν πατέρα λιγδιασμένος , μι' άμύνη άμόρφωτη . Αυτό είναι τό 'ελληνι-
κό σπίτι . χτικιό φτώχεια κι' άμάθεια που να φανή ή χαρά .

λα.κι' εσύ χάρηδες ποτές;

Λάρης. Κάθε φορά που ο λαός καταχτάει κάτι χάρηδες. Εγώ δέν έχω δικιά μου ζωή. Κου για τους άλλους. Η χαρά των άλλων μου δίνει δύναμη και ζωή. Αν λείψει αυτό από μέσα μου θα σβύσω κι' εγώ μοιραία.

Α δέν ξέρεις ετέλλα. Είσαι νέα στον αγώνα. Δέν ξέρεις τί θα περ' λάος, χαρά λαού. Δέν ξέρεις τή ψυχή του επαναστάτη. Επαναστάτης είναι κείνος που στέκει πάνω απ' όλα, πάνω από κέρδη και φιλιδοξίες από άτομικά κέρδη ή πάθη. Ψυχή του επαναστάτη. Δέν υπάρχουν γι' αυτόν τίποτε παρά άνθρωποι που υποφέρουν.

Ετέλλα. Ξέρω, ξέρω Λάρη. Κι' αν δέν έζησα τή ζωή όπως εσύ, όμως νοιώθω ποιός είν' επαναστάτης. (σ' έκσταση) Ακούω ήχομα τό κλάμμα του εξορίστου και τό βογγητό του, μά και τή κραυγή του τή γεμάτη διαμαρτυρία ενάντια στο κράτος των πλουσίων.

Λάρης. Η εξορία. Ο τόπος του μαρτυρίου. Τό σήμερα έμοιζε μέ τό χθές και τό χθές μέ τ' αύριο. Δέν υπάρχουν μέρες ζέχωρες ήνετ. Από τότε που θα πιας είσαι που να φύγεις όλος όχρόνος μέρα και νύχτα είναι τί ίδιο. Δέν υπάρχουν σύνορα ανάμεσα στο σήμερα και στο αύριο.

Ετέλλα. Και ή ζωή;

Λάρης. Δέν υπάρχει ζωή ήνετ κάτω. Δέν ξέρεις αν ζεις ή αν είσαι πεθαμένος. Μαζεύομασταν ήνετ σε μία γωνιά στο σπίτι μας καλύβι και συζητούσαμε. Κι' απάνω μας νοιώθαμε τά κοράνια, σύννεφα από μαύρα πουλιά να πετούν, να φωνάζουν, ζητώντας τίς σάρκες μας. Μαύροι οί άνθρωποι, κυλισμένοι από θυμό ενάντια μας, μαύρα τά λυσσασμένα κήματα, μαύρη όλη ή ζωή...

Ετέλλα. Μαύρη ολόκαιρη ή πλάση. Κι' όμως ποιόν φταίζατε;

Λάρης. Κανέναν. Δέν κλέψαμε αὐτ' άτιμάσαμε μά αγαπήσαμε τό λαό. Κι' οί πλουτοκράτες, καθένας που πονάει τό σύνολο π' αὐτοί τό γδέρνουν τόν στέλνουν μακριά απ' τή ζωή, κεί που τό κώ ε τί είναι θάνατος. Πήγε μία νειότη χαμένη. Έτσι ολόκαιρη ή ζωή. Όμως νάμαστα έδω μέσ στο λαό πάλι, που γι' αυτόν ποθέσαμε και κλάψαμε.

Ετέλλα. Λυσσομανοσν όλοι όμως γι' αυτό.

Λάρης. Μά στη λύσσα τους έμετς τους δείχνουμε τή γροθιά μας.

Έώρα και κάτι για τόν έαυτό μου Ετέλλα. Ηιλώ σε σενα, στον πιο καλό μου φίλο. Ετίς ώρες που σταματάει ή σκέψη στ' άτομό μου, ρίχνω τό βλέμμα μου μέσ από τό στήθος μου στα πνευμόνια... στα σπία πνευμόνια....

Ετέλλα. Στα σπία πνευμόνια;

Λάρης. Και είμ' ένας άρρωστος. Και κλαίω - όταν κλαίω - όχι γιατί τελειώνει ή ζωή μά γιατί ενώ αρχίζει ή ζωή του λαού, εγώ χάνουμαι, σβύνω. Φτύνω και φτύνω αίμα και πνευμόνια. Τό ξερονησι κι' ή φυλακή μ' έδωσαν τό δσρο τους, τό χτινιό.

Ετέλλα. (σηκώνεται μέ τρόμο) Είσαι λοιπόν ένας φυματικός;

Λάρης. Και Ετέλλα. Μά μή τρομάξεις, μή κλαεις, μά κρέτα τή σημαί, τοσ' αγώνα ψηλά. Η ζωή αυτό μας έδωσε. Μαλαίψαμε γιέ τό λαό, ο λαός θα γίνει βασιληάς, έστω κι' αν οί πρωτεργάτες του πεθάνουν από χτινιό.

Ετέλλα. Μά θα πρέπει Λάρη να πιας στο νοσοκομείο.

Λάρης. Όχι, όχι Ετέλλα. Ηιά μας δέν υπάρχουν νοσοκομεία. Ηιά μας υπάρχει ο αγώνας. Φείνουμε τή ζωή μας τήν άσήμαντη, και θα τήν δώσουμε είσαι τή τελευταία πνοή. Διαφοροσμε για τό θάνατο, πάνω απ' όλα στέκει ο σκοπός. Και τόν σκοπό θα τόν πετύχουμε έστω κι' αν πεθάνουμε. (Ακούγονται βήματα) Ακούγονται βήματα.

Ετέλλα. Α να έρχεται ο Κωστάκης, ο φίλος μου ο Κωστάκης (τώρα μπάνει ο Κωστάκης) Καλώς τό αγαπημένο μου παιδί (τό σφίγγει) Εί τρέχει;

Κωστάκης. Μούδωσε ή μάνα μου τούτο τό σημείωμα. Μά τ' ανοίξετε άμέσως.

Λάρης. (τό παίρνει ο Λάρης και τό ανοίγει. Διαβάζει δυνατά) Συναγωνιστές φύγετε

ἀρέσας ἀπὸ τὸ καταραμένο αὐτὸ πῖτι, ὃ ἰδιοχρήτης του εἶνε συνεργάτης τῶν Γερμανῶν καὶ τοῦ Κρυσσοχόου. Ὡς πρόδοσε στὴν εἰδικὴ ἀσφάλεια, μὴ ἔρχονται νὰ σὲς συλλάβουν. - Ἀθηνα. - Ἡδ ποιὸς ἦτον αὐτός ὁ εὐγενικός κύριος.

Στέλλα. - Λοιπὸν τί θὰ κάνουμε τώρα;

Κάρης. - Ἀκλουσάτα θὰ φύγουμε.

Στέλλα. - Πρέπει ὅμως νὰ βεβαιωθοῦμε ἂν εἶνε ἀλήθεια.

Κάρης. - Μὰ ποῦ φαίνεται πὸς δέν μπορεῖ νὰ μᾶς γράφουν ψέματα. Ἐμπρὸς ἄς πηγαίνουμε.

Στέλλα. - Ἦχω μιὰ ἐπιθυμία. Μὰ μείνω ἔδω.

Κάρης. - Μὰ μείνεις ἔδω; Μὰ αὐτὴ εἶνε αὐτοκτονία. Ἐξ ἄλλου δέν σοῦ ἐπιτρέπεται γιὰτὶ δέν ἀνήκεις στὰτομὸ σου μὰ στὸν ἀγῶνα. Κι' ὁ ἀγῶνας διατάζει νὰ φύγουμε.

Στέλλα. - Μὲ τὸν ἄνθρωπο αὐτὸν μὲ συνδέουν ὀρισμένοι καλιοὶ λογαριασμοί, θὰ πρέπει τώρα νὰ τοὺς ζοφλήσω.

Κάρης. - Δέν εἶνε ὄρα τώρα. Ἄλλοτε. Ὅλους μᾶς χρωστᾶνε. Καὶ τότε θὰ τὸν πληρώσουμε ὅλοι.

Στέλλα. - Ἄκου Κάρη. Αὐτοὶ ἂν ἔρθουν, θὰ δοῦν ἔδω μέσα. Ἄν δοῦν ὅτι φύγαμε ἀπὸ δὼ δέν μποροῦν νὰ ὑποψιαστοῦν ὅτι εἶμαι στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ἐπιμένω νὰ μείνω. Θέλω νὰ βεβαιωθῶ καὶ νὰ πῶ κάτι σ' αὐτόν.

Κάρης. - Αὐτὸ ποῦ θέλεις νὰ κάνεις εἶνε ἀνήκουστο καὶ ἀντίθετο μὲ κάθε κανόνα συνωμοτισμοῦ. Πρέπει νὰ μ' ἀπολογηθεῖς.

Στέλλα. - (παρακλητικῶς) Κάρη ἐπιμένω. Εἶμαι βέβαια πὸς δέν θὰ μὲ βροῦν.

Κάρης. - Κι' ἂν σέ βροῦν;

Στέλλα. - Θὰ πεθάνω. Θὰ πεθάνω σὺν ἡρωΐδα.

Κάρης. - Κι' ὁ ἀγῶνας; Μοιὸς θὰ σ' ἀντικαταστήσῃ;

Στέλλα. - (Πιάνει τὸ Κάρη ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τραβάει τὸν Κωστήμη) Πηγαίνετε. Μὴν σιέψετε ὥστε γιὰ μένα (τοὺς ὀδηγεῖ στὴ κόρτα) ἔδωτε τώρα ποῦνε καθρός.

Κάρης. - Πιμένεις λοιπὸν τόσο πολὺ;

Στέλλα. - Μὰ. Πηγαίνετε λοιπὸν.

Κάρης. - Ἔτσι. - Τὸ συνηθισμένο μέρος θ' α σε περιμένω. Ἀντίο. (βγαίνουν)

Στέλλα. - Ἀντίο. (μένει μόνη-βηματίζει λίγο σιεφτικῆ καὶ μετὰ μπαίνει στὴν ἄλλη κόρτα ποῦ ὀδηγεῖ στὸ διπλανὸ δωμάτιο) Ἡ σκηνὴ μένει λίγο ἀδιανή. Μετὰ μπαίνει ὁ Σταῦρος κι' ἕνας χωροφύλακας μὲ πολιτικὰ. Κρατοῦν στὰ χέρια κι στόλια.)

Σταῦρος. - Ἠπά; Κανείς δέν εἶνε μέσα. Τὸ σιέφτηκα αὐτό. Κάποιος μὲ παρακολούθησε καὶ εἶδε πὸς ἦρθα σέ σὲς.

Ἄστυν. - Αὐτὸ εἶνε σφάλμα δεινὸ σου. Δέν ἐνήργησες καθόλου ἔξυπνα. Τοὺς ἔφησες δηθεν γιὰ δουλειὰ κι' αὐτοὶ κατάλαβαν.

Σταῦρος. - Ἔρω γιατί κατάλαβαν. Γιατὶ μὲ γνώρισε ἡ γυναῖκα, ... κείνη ἢ κόρνη...

Ἄστυν. - Καὶ τώρα τί θὰ ποῦμε; Μὰ αὐτὸ ἦταν καθαρὴ βλακεία ποῦ ἔκαμες.

Σταῦρος. - Ἐχεις δίκιο. Βεβαιωτικῶς ἐνῶ ἔπρεπε νὰ τοὺς ἐφήσουμε νὰ τελειώσῃ ἡ ἀποψινὴ σύσκεψη καὶ στὴν ἐπόμενη νὰ τοὺς μπλοκάρουμε.

Ἄστυν. - Τοῦλάχιστον δέν ἔμαθες ποῦ κάθονταί;

Σταῦρος. - Αὐτὸ τὸ φίλῳνε μυστικῶς. Ἀλλὰ γνωρίζω τώρα τίς φυσιογνωμίες τους.

Ἄστυν. - Τί νὰ τίς κάνουμε; Ἐχουμε καὶ τίς φωτογραφίες τους μὲ αὐτὸ δέν ὀφελεῖ σέ τίποτα.

Σταῦρος. - Ἦς δέν ὀφελεῖ; Μπορῶ νὰ τοὺς συλλάβω μόλις τοὺς δῶ στὸ δρόμο.

Ἄστυν. - Ἄσκησε μιλάς. Αὐτοὶ δέν κυκλοφοροῦν καθόλου. Πηγαίνουν στὰ σπίτια ποῦ ἔχουν δουλειὰ ἀπὸ μονοπάτια καὶ φεύγουν νύχτα.

Σταῦρος. - Ἄκουσε. Αὐτὸ δέν πρέπει νὰ τὸ μάθει οὔτε ὁ κ. Κρυσσοχόου, οὔτε ὁ κ. Μαντούβαλος. Θάχω ἱστορίες. Ἄνε μείνει μετὰξὺ μας αὐτὴ ἡ ἱστορία.

Ἄστυν. - Μὰ θὰ τὸ ποῦν οἱ Γερμανοί.

Σταῦρος. - Βγῶ τὰ κανονίζω μ' αὐτούς. Ἔσυ νὰ μὴν ἀναφέρεις τίποτα.

Αστυν. Καλά αλλά... πρέπει γι' αυτό... τέλος πάντων... καταλαβαίνεις.

Σταύρος. Ί; και γι' αυτό μήπως ζητάς πληρωμή;

Αστυν. Μά' άλλοιώς πώς θα ζήσουμε; Ετά χρόνια του μεταξά έρχόμαστε ότι μπορούσαμε. και... συνηθήσαμε από τότε. Ημέρα λοιπόν δέν μπορούμε νά κόψουμε τή μακή αυτή σηνήθεια.

Σταύρος. κι' αν τούς έπιανες τί θα κέρδιζες έσθ; Ή μήπως και τότε ήθελες νά σε πληρώσω;

Αστυν. Αν τούς έπιανα ήξερα έγώ... Κάτι θα είχαν πάνω τους. Ένα ρολόγι, Ένα δακτυλίδι, κάτι κάτι τέλος πάντων...

Σταύρος. και τώρα ζημειώσες αί;

Αστυν. Ασφαλώς. και υπάιτιος είσαι σύ. κι' απ' τήν άλλη πλευρά μου ζητάς και μιά χάρη. Μά' μου φαίνεται δέν γίνονται τόσα πράγματα δωρεάν...

Σταύρος. Αστω... τί α.

Αστυν. Ότι έχεις ευχαρίστηση.

Σταύρος. Ελέω ότι στη ποσότητα δέν κάνετε συμφωνίες.

Αστυν. Μά' τέλος πάντων έχουμε κι' έμεεις μιά ευγένεια.

Σταύρος. Καλά, καλά. (βγάζει από τή τσέπη του χαρτονομίσματα και τά δίνει στον χωροφύλακα) Είνε άρξεται φαντάζουμαι.

Αστυν. Εν τάξει. Λοιπόν δέν χρειάζομαι νομίζω. Μπορώ νά πηγαίνω.

Σταύρος. και βέβαια. Πάντως άλλη φορά θα σου χρειαστώ. - και τότε θα πετύχουμε σίγουρα. Μήγαίνε τώρα.

Αστυν. Αντίο και ευχαριστώ. (βγαίνει).

Σταύρος. Ατό καλό. (μόνος βηματίζει). Ίέ άτυχία. τά καλλίτερα στελέχη νά τάχω στο σπίτι μου και νά μου ξεφύγουν. Ατροπή μου... Δέν έμεινε κανένας. Κατάλαβαν κι' έφυγαν όλοι...

(ζαφνικά μπαίνει ή Ετέλλα)

Ετέλλα. (είρωνικά) Όχι, δέν φύγατε όλοι, έμεινα έγώ (ο Σταύρος έκπληχτος, σαστισμένος σηκώνει τά χέρια ψηλά) κάπου έχεις τό πιστόλι σου. Που;

Σταύρος. Ατή θήκη του (φοβισμένα)

Ετέλλα. Γιατί τρέμεις έτσι; (πλησιάζει και του κέρνει τό πιστόλι. Τό βάζει στη στήπη της) Κατέβασε τά χέρια σου. Εκιάζεσαι σάν πουληκι, γιατί μέσα σου έχεις μόνο τή δειλία και τή ανηθικότητα.

Σταύρος. Συγχώρεσέ με.

Ετέλλα. Μή σκιάζεσαι - Δέν θα πάθεις τίποτα. Ή σφαγή θα χωθεί σ' άλλουνοσ προδότη τά κρέατα. Έσθ δέν έχεις αυτή τή τιμή νά πεθάνεις από μιá σφαγή... Ή θυμώσαι;...

Σταύρος. και... είσαι έκείνη... που κάποτε σ' αγοράσα.

Ετέλλα. Που δέν μ' αγοράσες. Έπερνα ένα δρόμο ανήθικότητας. Ο πατέρας μου μ' έδειξε τό δρόμο. και νά τώρα έσεεις οι άρχοντες μέ τές κούρσες π' αγοράζατε γυναίκες. κρέμετε μπρός σε μιá γυναίκα γι... τί δέν έχετε τίποτα μέσα σας. Δες λείπει ή πίστη. Σας λείπουν όλα.

Σταύρος. και μιá κόρνη πολεμικε τώρα για τή λευθεριά;

Ετέλλα. και... έμεεις οι καταφρονημένοι έμεεις και σας πουλήσαμε τή τιμή μας, τώρα είμαστε ένωμένοι. Ζητήσε νά διώξουμε τους καταχτητές μά και σας τους αιγανούς δολοφόνους και μέ τό ψέμμα ή τό μαχαίρι σφάζετε τό λαό μας.

Σταύρος. (κέρνει θάρρος) κι' από κοσ έσεεις άντλαίτε τή δύναμη αυτή;

Ετέλλα. απ' τή δίκαια υπόθεση του λαοσ μας.

Σταύρος. τό δίκαιο όμως δέν νικάει πάντοτε.

Ετέλλα. Μά' τώρα δίκαιο στο δίκαιο στέκει κι' ή γραθιά. κι' αυτή θα σας ήρπνίσει.

αδρος. -Μαγα.Μαρουσιόσηκαν οί ταπεινοί νά τεράζουν τή νέα τάξη, ποῦνε ἀτρέν-
ταχτη γιατί ἔχει θεμέλια γαρά.Ματαιοπονεῖτε.Μοιῶστε το.Γιστί ἄλλοιῶς θά
τιμωρηθῆτε.-

Μτέλλα. Δέν ζεχνούμε τούς κινδύνους.Μά ἔσεγς εἶσθε οἱ σάπιοι οἱ χωρίς πίστη, στη-
ρίζετε πάνω στό χρήμα καί δέν νικᾷει πάντα τό χρήμα...
Μλεσινοί...Κουφάτε τό αἶμα ἑνός λαοῦ καί τόν συμβουλευετέ νά μοιμηθῆ
ἀκόμα.Δέν μᾶς τρομάζουν τά σκοθιά σας, γιατί τά δικά μας εἶνε πιό νοφτερά.
Ἐρπετά, γινῆσθε ἕνα μέ τούς Γερμανούς γιά νά γδάρετε τό λαό μας.Μά (προ-
χωρεῖ καί φευγει) ἔννοια σας. Ὁ λαός ἄγρυπνεῖ, καί τίποτα δέν σᾶς θάζει...
Σταῦρος. -Μανεί δέν θά μοῦ ξεφύγει...
Μτέλλα. (Ζανδρχεται) ἄκουσα τί εἶπες.Καί τώρα τρέμεις.Δειλέ.Προδότη.Μά τό δωμάτιο
σου (τοῦ δείχνει τό δωμάτιο ἀπ' ὅπου βγήκε αὐτή).ἀλείσου κατ μέσα καί, μή
μιλάς (προχωρεῖ δειλᾶ νά κρυφτεῖ στό δωμάτιο ὁ Σταῦρος). Ὁ ἥλιος δέν εἶνε πλ
γιά σᾶς.ἀκοτεινοί ὅπως εἶσθε μονᾶ α τό σκοτάδι, σᾶς πρέπει. (εἶνε μόνη τώρα)
αἰ εἰ ἤρωας τοῦ Γάλλου, τοῦ Γερμανοῦ καί τοῦ Μαντούβαλλου.
(ἀαιρετάει τό κοινό- ἡ ἀύλας πέφτει).-

Τέλος τῆς 2ης πράξης.

